

Internationale Dag van de Leraar ... of beter nog Internationale Dag van het Onderwijs!

KOEN VAN KERKHOVEN

Op 5 oktober was het de Internationale Dag van de Leraar. Unesco¹ nam daarvoor het initiatief in 1994. De organisatie wil zo het werk van de leraar in de kijker plaatsen en internationale normen voor het beroep bevorderen. Elke leraar moet een kwalitatief goede opleiding krijgen, naast voortdurende professionele ontwikkeling. Unesco pleit zo ook voor bescherming van de rechten van de leraar.

De Wereldlerarendag herdenkt de goedkeuring van de IAO-/Unesco-aanbeveling van 1966 over de status van leraren. Die aanbeveling legt benchmarks vast voor de rechten en verantwoordelijkheden van leraren en stelt normen voor hun initiële voorbereiding en vervolgopleiding, werving, werkgelegenheid en onderwijs- en leeromstandigheden. De aanbeveling over de status van het onderwijzend personeel in het hoger onderwijs werd in 1997 aangenomen als aanvulling. Wereldlerarendag wordt georganiseerd in samenwerking met Unicef², de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) en Education International (EI).

Dag van het Onderwijs

COC onderschrijft die visie en wil leraren daarom mee in de kijker zetten en bedanken voor de rol die zij elke dag enthousiast en gedreven opnemen. Maar een goed draaiend onderwijsteam steunt op veel verschillende medewerkers. Naast de leraren zijn er ook het ondersteunend personeel, middenkader en directies, docenten, coördinatoren, onderhoudspersoneel, CLB-medewerkers ... Daarom spreekt COC liever over de Dag van het Onderwijs, waarop het hele team in de

schijnwerpers geplaatst wordt. Uiteraard gebeurt dat liever nog elke dag.

Lerarentekort

Unesco, Unicef, UNDP³, IAO en Education International legden enkele jaren geleden, naar aanleiding van de Internationale Dag van de Leraar, een gemeenschappelijke verklaring af: recht op onderwijs betekent recht op een gekwalificeerde leraar! De organisaties riepen overheden over heel de wereld op om te investeren in onderwijs, maar zeker ook in degelijk opgeleide leraars. Zij wezen op het wereldwijde lerarentekort en in hun gemeenschappelijke verklaring zeiden zij letterlijk: "Om aan de vraag naar nieuwe leraars te voldoen, werven onderwijsautoriteiten vaak mensen aan met weinig of geen lerarenopleiding of leggen zij de onderwijslat lager. Soms wordt aan leraars ook gevraagd vakken te geven waarvoor zij niet zijn opgeleid. In armere landen wordt het lerarentekort opgelost door de klasgroepen groter te maken met een verwoestende impact op de onderwijskwaliteit en de taakbelasting van de leraar." Die noodkreet is meer dan ooit actueel. Recente ervaringen wijzen erop dat ook het welvarende Vlaanderen niet ontsnapt aan dat

soort 'oplossingen'. Nieuwe eindtermen (of zijn het minimumdoelen?) worden geïntroduceerd wanneer daarvoor nog geen (geschikte) opleiding bestaat.

Aanval op het statuut?

De onderwijsverstrekkers stellen maatregelen voor die volgens hen het lerarentekort kunnen oplossen en de aantrekkelijkheid van het beroep herstellen. Zij viseren daarbij het statuut van het onderwijspersoneel en jongleren met de begrippen affectatie aan een schoolbestuur en schoolopdracht. Met de – overigens geheel onterechte – bewering dat de schoolopdracht momenteel nog niet bestaat, proberen ze de opdrachtenoemers van tafel te vegen. Dat leidt tot willekeur en extra werkdruk. De koepels verwijzen expliciet naar het systeem van het hoger onderwijs, maar daar is sinds de invoering de werkdruk met 30 tot 40 procent toegenomen. Men wil het lerarentekort met andere woorden oplossen door gratis overwerk te laten presteren. Niet meer gekoppeld zijn aan een instelling maar wel aan het schoolbestuur, betekent bovendien dat je elders en/of op meerdere plaatsen tewerkgesteld kan worden. Hoe dat rijmt met de aantrekkelijkheid van het onderwijsberoep is een groot vraagteken.

Duizendmaal bedankt

Ondanks alles hoopt COC dat elk personeelslid dat in of voor onderwijs werkt toch een mooie 'Dag van het Onderwijs' had. Duizendmaal dank om jullie dag na dag in te zetten voor jullie leerlingen, studenten en cursisten.

1. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
 2. United Nations International Children's Fund
 3. United Nations Development Programme